

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ ചതുർഥസ്കന്ധേ ഷഡ്വിംശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ ചതുർഥസ്കന്ധേ ഷഡ്വിംശോദ്യായഃ ॥

നാരദ ഉവാച

സ ഏകദാ മഹേഷ്യാസോ രഥം പഞ്ചാശ്വമാശുഗം |
ദ്വീഷം ദ്വിചക്രമേകാക്ഷം ത്രിവേണും പഞ്ചബന്ധുരം || 1 ||

ഏകരശ്മ്യേകദമനമേകനീഡം ദ്വികുബരം |
പഞ്ചപ്രഹരണം സപ്തവരുഥം പഞ്ചവിക്രമം || 2 ||

ഹൈമോപസ്കരമാരുഹ്യ സ്വർണവർമാക്ഷയേഷുധിഃ |
ഏകാദശചമുനാഥഃ പഞ്ചപ്രസ്ഥമഗാദ്യനം || 3 ||

ചചാര മൃഗയാം തത്ര ദൃപ്ത ആത്തേഷുകാർമുകഃ |
വിഹായ ജായാമതദർഹാം മൃഗവ്യസനലാലസഃ || 4 ||

ആസുരീം വൃത്തിമാശ്രിത്യ ഘോരാത്മാ നിരനുഗ്രഹഃ |
ന്യഹനന്നിശിതൈർബാണൈർവനേഷു വനഗോചരാൻ || 5 ||

തീർഥേഷു പ്രതിദൃഷ്ടേഷു രാജാ മേധ്യാൻ പശൂൻ വനേ |
യാവദർഥമലം ലുബ്ധോ ഹന്യാദിതി നിയമ്യതേ || 6 ||

യ ഏവം കർമ്മ നിയതം വിദ്വാൻ കുർവീത മാനവഃ |
കർമ്മണാ തേന രാജേന്ദ്ര ജ്ഞാനേന ന സ ലിപ്യതേ || 7 ||

അന്യഥാ കർമ കുർവാനോ മാനാരൂഢോ നിബധ്യതേ |
ഗുണപ്രവാഹപതിതോ നഷ്ടപ്രജേന്തോ വ്രജത്യധഃ || 8 ||

തത്ര നിർഭിന്നഗാത്രാണാം ചിത്രവാജൈഃ ശിലീമുഖൈഃ |
വിപ്ലവോദ്ഭൂദുഃഖിതാനാം ദുഃസഹഃ കരുണാത്മനാം || 9 ||

ശശാൻ വരാഹാൻ മഹിഷാൻ ഗവയാൻ രുരുശൽയകാൻ |
മേധ്യാനന്യാംശു വിവിധാൻ വിനിഹ്നൻ ശ്രമമധ്യഗാത് || 10 ||

തതഃ ക്ഷുത്തുട്പരിശ്രാന്തോ നിവൃത്തോ ഗൃഹമേയിവാൻ |
കൃതസ്നാനോചിതാഹാരഃ സംവിവേശ ഗതക്ലമഃ || 11 ||

ആത്മാനമർഹയാഞ്ചക്ര യുപാലേപസ്രഗാദിഭിഃ |
സാധ്യലക്ഷ്യതസർവാംഗോ മഹിഷാമാദധേ മനഃ || 12 ||

തൃപ്തോ ഹൃഷ്ടഃ സുദൃപ്തശ്ച കന്ദർപാകൃഷ്ടമാനസഃ |
ന വ്യചഷ്ട വരാഭോഹാം ഗൃഹിണീം ഗൃഹമേയിനീം || 13 ||

അന്തഃപുരസ്ത്രിയോഽപൃച്ഛദ്വിമനാ ഇവ വേദിഷത് |
അപി വഃ കുശലം രാമാഃ സേശ്വരീണാം യഥാ പുരാ || 14 ||

ന തഥൈതർഹി രോചന്തേ ഗൃഹേഷു ഗൃഹസമ്പദഃ |
യദി ന സ്യാദ് ഗൃഹേ മാതാ പത്നീ വാ പതിഭേദവതാ |
വ്യംഗേ രഥ ഇവ പ്രാജ്ഞഃ കോ നാമാസീത ദീനവത് || 15 ||

ക്വ വർത്തതേ സാ ലലനാ മജ്ജന്തം വ്യസനാർണവേ |
യാ മാമുദ്ധരതേ പ്രജ്ഞാം ദീപയന്തീ പദേ പദേ || 16 ||

രാമാ ഊചുഃ
നരനാഥ ന ജാനീമസ്ത്വത്പ്രിയാ യദ്യവസ്യതി |
ഭൂതലേ നിരവസ്താരേ ശയാനാം പശ്യ ശത്രുഹൻ || 17 ||

നാരദ ഉവാച

പുരഞ്ജനഃ സ്വമഹിഷീം നിരീക്ഷ്യാവധുതാം ഭൂവി |
തത്സംഗോൻമഥിതജ്ഞാനോ വൈക്ലവ്യം പരമം യയൗ || 18 ||

സാന്ത്വയൻ ശ്ലക്ഷ്ണയാ വാചാ ഹൃദയേന വിദൂയതാ |
പ്രേയസ്യാഃ സ്നേഹസംരംഭലിംഗമാത്മനി നാഭുഗാത് || 19 ||

അനുനിന്ദേധി ശനകൈർവീരോനുമനയകോവിദഃ |
പസ്പർശ പാദയുഗലമാഹ ചോത്സംഗലാലിതാം || 20 ||

പുരഞ്ജന ഉവാച

നൂനം ത്വക്യുതപുൺയാസ്തേ ഭൃത്യാ യേഷ്ഠിശ്വരാഃ ശുഭേ |
കൃതാഗസ്ത്വാത്മസാത്കൃത്യാ ശിക്ഷാദണ്ഡം ന യുഞ്ജതേ || 21 ||

പരമോനൂഗ്രഹോ ദണ്ഡോ ഭൃത്യേഷു പ്രഭുണാർപിതഃ |
ബാലോ ന വേദ തത്തൻവി ബന്ധുകൃത്യമമർഷണഃ || 22 ||

സാ ത്വം മുഖം സുദന്തി സുഭ്രൂനുരാഗഭാര -
പ്രീഡാവിലംബവിലസദ്ധസിതാവലോകം |
നീലാലകാലിഭിരുപസ്കൃതമുന്നസം നഃ
സ്യാനാം പ്രദർശയ മനസ്വിനി വൽഗുവാക്യം || 23 ||

തസ്മിന്ദധേ ദമമഹം തവ വീരപത്നി
യോനിയത്ര ഭൂസുരകുലാത്കൃതകിൽബിഷസ്തം |
പശ്യേ ന വീതഭയമുൻമുദിതം ത്രിലോക്യാ -
മന്യത്ര വൈ മുരരിപോരിതരത്ര ദാസാത് || 24 ||

വക്ത്രം ന തേ വിതിലകം മലിനം വിഹർഷം
സംരംഭഭീമമവിമൃഷ്ടമപേതരാഗം |

പശ്യേ സ്തനാവപി ശുചോപഹതൗ സുജാതൗ
ബിംബാധരം വിഗതകുങ്കുമപങ്കരാഗം || 25 ||

തന്മേ പ്രസീദ സുഹൃദഃ കൃതകിൽബിഷസ്യ
സ്വൈരം ഗതസ്യ മൃഗയാം വ്യസനാതുരസ്യ |
കാ ദേവരം വശഗതം കുസുമാസ്ത്രവേഗ -
വിസ്രസ്തപൗസ്നമുശതീ ന ഭജേത കൃത്യേ || 26 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
ചതുർഥസ്കന്ധേ പുരഞ്ജനോപാഖ്യാനേ ഷഡ്വിംശോധ്യായഃ ||